

SPIS TREŚCI

Wstęp (<i>Stanisław Flis</i>)	9
Instytucje emigracyjne a kultura niezależna w kraju	
Eugeniusz S. Kruszewski Kongresy Kultury Polskiej na Obczyźnie w obronie wolnej nauki polskiej	15
Tadeusz Gromada, Polski Instytut Naukowy w Ameryce jako ośrodek wspierania nauki i kultury w Polsce	29
Iwona Drąg-Korga Instytut Józefa Piłsudskiego w Ameryce jako ośrodek wspierania nauki i kultury niezależnej w kraju	35
Grzegorz Pisarski Biblioteka Polska Polskiego Ośrodka Społeczno-Kulturalnego w Londynie jako ośrodek wspierania kultury polskiej na emigracji i w kraju.	42
Eugeniusz S. Kruszewski Instytut Polsko-Skandynawski a niezależna nauka i kultura w kraju	47
Ludomir Garczyński-Gąssowski Wydawnictwa i rozdawnictwa	59
Andrzej Paluchowski Problematyka przenikania wydawnictw emigracyjnych do kraju	66
Irena Lasota Pomoc finansowa dla kultury niezależnej w Polsce.	70

Aleksander Baliński

Gromadzenie i udostępnianie prohibitów w Bibliotece Gdańskiej PAN-u w latach 1980–1989	79
---	----

Debata i dyskusja

Konferencja „Emigracja a środowiska kultury niezależnej w kraju”	85
--	----

Problemy badawcze w ocenie historyków

Paweł Sowiński

„Kontrabanda”. Na pomoc wydawcom podziemnym 1977–1989	103
---	-----

Stanisław Flis

Kultura niezależna w kraju na łamach pism wydawanych na emigracji w latach 1980–1989	113
---	-----

Piotr Kardela

Północno-Amerykańskie Studium Spraw Polskich i jego działania na rzecz niezależnej kultury i wolności słowa w PRL-u	128
--	-----

Emigracyjne archiwalia i zbiory w instytucjach krajowych

Mirosław Adam Supruniuk

„Sztuka Nieobecna” – artyści polscy na emigracji i ich dzieła w drodze do kraju. Źródła i stan badań.	141
--	-----

Anna Supruniuk, Mirosław Adam Supruniuk

Archiwum Emigracji i Muzeum Uniwersyteckie w Toruniu – zbiory i prace	159
---	-----

Maria Kalczyńska

Niemieckie polonika emigracyjne w zbiorach Gabinetu Książki i Prasy Polskiej w Niemczech w Państwowym Instytucie Naukowym – Instytucie Śląskim w Opolu	171
--	-----

Tadeusz Stolz, Agnieszka Jarzębowska

Emigracyjne czasopisma i rękopisy w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego	182
--	-----

Dorota Buchwald, Monika Krawul

Archiwum Związku Artystów Scen Polskich za Granicą
i polskich teatrów emigracyjnych w Wielkiej Brytanii
w zbiorach Instytutu Teatralnego im. Zbigniewa Raszewskiego w Warszawie . . . 199

Maria Wrede

Udział pracowników Biblioteki Narodowej w pracach porządkowych
i dokumentacyjnych bibliotek polonijnych 203

Marzena Flis

Emigracyjne czasopisma i archiwalia w zbiorach Cyfrowego Archiwum
Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność” w Gdańsku 210

Wykaz skrótów 217

Indeks osób 219

W Toruniu.

Zakończeniem i zamknięciem przewodniej konferencji naukowej było przedstawienie roli
niezależnych działów środowisk emigracyjnych Europy Zachodniej i Ameryki Północnej
w życiu kulturalnym i naukowym w kraju i polskiej tradycji, który
w latach czterdziestych znaleźli się na obczyźnie. Referaty dotyczyły pomocy
oddziaływania przez instytucje i organizacje emigracyjne. Szczegółowym zagadnieniem,
które uwzględniono w programie konferencji, było emigracyjne doświadczenie w wytworze
nowych kierunków rozwoju doświadczeń w kraju, jak również na terytorium kulturowym
polskiego kultury niezależnej w Polsce. Program przewidywał wykładanie referatów
przed zaproszonymi przedstawicielami organizacji emigracyjnych, Komisją
dla materiału została opracowana na podstawie programu konferencji. Wskazy-
wać należy osoby, które reprezentowały swoje referaty podczas posiedzeń i
wtedy, nadesłały teksty do publikacji. Organizatorom udało się jednak zdobyć wiele
ważnych wygłoszonych referatów. Podczas trwania pierwszej części konferencji głos włą-
czyli przedstawiciele instytucji i organizacji emigracyjnych. Dopiero w drugiej części
prezentowano referaty badaczy, archiwistów i bibliotekarzy z kraju. Pierwszego
dnia odbyła się również debata.

Pierwszą część konferencji poświęcono była działaniom instytucji emigracyjnych
na rzecz pomocy kulturalnej niezależnej w kraju i zonalnie zarysowane „Instytucje emi-
gracyjne i kultura niezależna w kraju”. Wygłoszone na niej referaty dotyczyły oddzia-
ływania emigracji na kształt kultury i nauki w Polsce. Serce konferencji pisał Eugeniusz
Klaczewski referatem „Kongresy Kultury Polskiej na Obczyźnie w okresie wolnej
polski”. Omawiając wpływ kongresów na kulturę, prelegent poświęcił wiele
wagi temu, który odbył się w 1945 r. w Londynie, a dotyczył między innymi zagad-
nień związanych z kulturą niezależną w kraju. Następnie głos zabrali przedstawiciele
wielu instytucji emigracyjnych: Polskiego Instytutu Naukowego w Ameryce, Insty-
tutu Kierza Piłsudskiego w Nowym Jorku, Biblioteki Polskiego Ośrodka Społeczno-
Kulturalnego w Londynie, Instytutu Polsko-Skandynawskiego w Danii, Kongresu